
Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2011:8

**Möjlighet till prästvigning för kandidater från
väckelserörelser inom Svenska kyrkan**

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2011:45 vari föreslås att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att utreda frågan om möjlighet till prästvigning för vissa personer oavsett synen på manligt-kvinnligt prästämbete. Utskottet ser ingen anledning att frångå ordningen att den som vigs till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst ska vara beredd att i alla uppgifter samverka med andra som vigts till uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön. Utskottet föreslår att motionen ska avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2011:45.

Motionens förslag

Motion 2011:45 av Berth Löndahl, Möjlighet till prästvigning för kandidater från väckelserörelser inom Svenska kyrkan

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda frågan om möjlighet till prästvigning för dem, som kallas till olika väckelserörelser inom Svenska kyrkan, oavsett synen på manligt-kvinnligt prästämbete, dock utan rätt att inneha tjänst inom Svenska kyrkan.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2011:45 i Ln 2010:10y, *bilaga 1*.

Bakgrund

Villkor för prästvigning

Grundläggande bestämmelser om villkor för att vigas till något uppdrag inom kyrkans vigningstjänst finns i 24 kap. 2 § i kyrkoordningen. Bestämmelserna gäller alla de tre uppdragen som biskop, präst och diakon och innebär att den som vigs till ett uppdrag ska

1. vara döpt och konfirmerad,
2. tillhöra Svenska kyrkan, och
3. ha förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön.

Det finns ytterligare bestämmelser i 31 kap. i kyrkoordningen om vem som kan ges ett uppdrag som präst.

I Centralstyrelsens skrivelse till 1999 års kyrkomöte *Kyrkoordning för Svenska kyrkan* angavs att bestämmelsen i tredje punkten innebar ett förtydligande av den föreskrift som beslutades av 1998 års kyrkomöte som ett villkor för att genomgå prästexamen (CsSkr 1999:3 sid. 2-200). 1998 års kyrkomöte beslutade en sådan ändring av 2 § kyrkliga kungörelsen (SKFS 1991:15) om prästexamen, att det blev ett krav för att få provas i prästexamen att ha ”förklarat sig beredd att fullt ut tjänstgöra med andra präster i Svenska kyrkans gudstjänster”. Det beslutet hade föregåtts av diskussioner vid flera kyrkomöten och byggde på Centralstyrelsens förslag i skrivelsen CsSkr 1998:5 *Villkor för prästvigning*. Skrivelsen hade utarbetats på uppdrag av 1997 års kyrkomöte. Särskild betydelse i de tidigare diskussionerna hade ett uttalande av 1994 års kyrkomöte som var riktat till alla involverade i antagningsarbetet av blivande präster. Kyrkomötet uttalade att endast de personer som bejakade giltigheten i såväl kvinnors som mäns vigning och sakramentsförvaltningen borde få prästvigas i Svenska kyrkan. (2 KL 1994:3, Kskr 1994:11)

I två motioner till 1999 års kyrkomöte, 1999:45 och 1999:126 yrkande 1, föreslogs att punkten 3 i 25 kap. 2 § skulle utgå när kyrkoordningen beslutades. I enlighet med Andra kyrkolagsutskottet förslag i betänkandet 2KL 1999:1 *Kyrkoordning för Svenska kyrkan* beslutade Kyrkomötet att avslå de båda motionerna. I motiveringen för sitt förslag hänvisade Andra kyrkolagsutskottet till ett yttrande från Gudstjänstutskottet. Gudstjänstutskottet beklagade i yttrandet att situationen var sådan att en detaljerad reglering verkligen behövdes på denna punkt. Enligt utskottet visade erfarenheten, att det kan uppstå konflikter just när det gäller att i alla uppgifter tjänstgöra med andra som vigts oavsett deras kön. Därför behövdes de föreslagna bestämmelserna i kyrkoordningen. (2KL 1999:1 sid. 2–125 f.)

Vid 2002 års kyrkomöte behandlades en motion 2002:15 om ämbetsfrågan i vilken föreslogs att kyrkomötet skulle besluta att synen på ämbetsfrågan inte ska vara avgörande för om man får prästvigas eller inte. Vid 2003 års kyrkomöte förelåg två motioner med likartade förslag. I motion 2003:9 föreslogs att kyrkomötet skulle besluta ”att ge prästkandidater som företräder den gamla ämbets-synen möjlighet att få prästvigas till tjänst i Svenska kyrkan”. I motion 2003:81 föreslogs att kyrkomötet skulle uttala sig för ”att inställningen i ämbetsfrågan inte skall vara ensamt avgörande för om prästvigning skall ske” och att kyrkomötet skulle ge kyrkostyrelsen detta till känna och begära förslag till ändringar i kyrkoordningen i linje med det nämnda uttalandet.

Motionen 2002:15 bereddes av Tillsyns- och uppdragsutskottet i betänkandet 2002:3 *Vissa frågor rörande kvinnor och män som präster* och de båda motionerna från 2003 i betänkandet TU 2003:1 *Villkor för prästvigning*.

I sina överväganden i betänkandet 2002:3 angav utskottet att förslaget att ändra de i kyrkoordningen fastställda behörighetsvillkoren för att vigas till präst entydigt måste avvisas. Utskottet såg det som nödvändigt att var och en som betros med och nu går in i uppdraget att vara präst är beredd att i alla uppgifter tjänstgöra med andra i kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön. Mot denna bakgrund föreslog utskottet att kyrkomötet skulle avslå motionen. Detta blev också kyrkomötets beslut. I sitt betänkande 2003:1 hänvisade utskottet till vad det hade anfört föregående år och det beslut kyrkomötet då fattade. Utskottet angav att det saknades skäl att frånga det ställningstagande som gjordes av 2002 års kyrkomöte. I enlighet med utskottets förslag avslåg kyrkomötet motionerna 2003:9 och 81.

En grundläggande bestämmelse om behörighet för att vara anställd som präst i Svenska kyrkan finns i 34 kap. 8 § i kyrkoordningen. Där sägs att endast den som är behörig att utöva uppdraget som präst enligt bestämmelserna i 31 kap. får vara anställd som präst. Av bestämmelserna i 31 kap. framgår att man kan bli behörig att utöva uppdraget som präst antingen genom att vigas till präst i Svenska kyrkans ordning eller genom att förklaras behörig av ett domkapitel. Grundläggande bestämmelser om vem som behörigförklaras och de villkor som gäller för detta finns i 31 kap. 2 §. Av dessa bestämmelser framgår bl.a. att även den som behörigförklaras ska ha förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön.

För att anställas som domprost eller kyrkoherde finns vissa ytterligare behörighetsvillkor utöver att vara behörig att utöva uppdraget som präst. Bestämmelser om detta finns i 34 kap. 9 §. I samma kapitel 10 § finns särskilda villkor för att anställas som komminister, stiftsadjunkt eller kontraktsadjunkt. För att kunna anställas som pastorsadjunkt finns däremot inga andra bestämmelser än den tidigare nämnda grundläggande bestämmelsen om att vara behörig att utöva uppdraget som präst. Utan att det är särskilt stadgat i kyrkoordningen finns dock en på en överenskommelse mellan Evangeliska-Fosterlands-Stiftelsen (EFS) och Svenska kyrkan vilande praxis att den som prästvigs för tjänst i EFS inte är behörig att anställas som präst inom den prästerliga tjänsteorganisationen, inte heller som pastorsadjunkt.

Kyrkomötet och Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens (EFS) årsmöte bekräftade 1990 ömsesidigt Svenska kyrkans och EFS gemenskap i en och samma kyrka med full andlig enhet och solidaritet. Ett viktigt uttryck för detta blev de förnyelsegudstjänster där inom EFS redan avskilda predikanter genom en vigningshandling gavs det utvidgade uppdraget att vara präster i Svenska kyrkan och att nya EFS-pastorer häfter vigs till präster i Svenska kyrkan. I den skrivelse från Svenska kyrkans centralstyrelse (CsSkr 1990:4) som låg till grund för kyrkomötets beslut angavs att ”de prästvigda EFS-pastorerna intar en särställning i stift och församlingar genom att de inte har rätt att utan kompletterande utbildning söka och inneha tjänst som kyrkoherde, komminister, stifts- och kontraktsadjunkt”.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2011:45.
--

Det framgår av bakgrundsteckningen att motioner med förslag likartade det som finns i motion 2011:45 har behandlats vid flera tidigare tillfällen. Tillsyns- och uppdragsutskottet har då föreslagit och kyrkomötet har beslutat att det inte ska göras några ändringar i bestämmelserna om villkoren för att kunna vigas till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst. Uppdraget som präst i Svenska kyrkan är i grunden detsamma oavsett anställningsförhållanden. Därför gäller också samma grundläggande villkor för den som vigs till präst inom EFS, men inte ingår i den i kyrkoordningen reglerade prästtjänstorganisationen, som för övriga präster. Även om det i det sammanhanget inte har aktualiserats någon särreglering av det slag som föreslås i motionen kan ändå finnas skäl att framhålla, att i frågor som gäller vigningstjänsten eller ämbetet har det inte skett en uppdelning i olika kategorier av präster. Någon sådan kategorisering menar vi inte heller ska göras fortsättningsvis, vare sig det gäller manliga eller kvinnliga präster. Vi ser alltså inga skäl för att frånga den ordning som har gällt för prästvigning i Svenska kyrkan under en relativt lång tid och som Läronämnden i sitt yttrande entydigt och med

TU 2011:8 hänvisning till Svenska kyrkan tro, bekännelse och lära slår vakt om. Motionen bör därmed avslås.

Uppsala den 29 september 2011

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Sven Kragh, ordförande

Gunnar Edqvist, sekreterare

Beslutande: Sven Kragh, ordförande, Margareta Carlenius, Göte Karlsson, Irene Gustafsson, Rolf Forslin, Kerstin Björk, Staffan Holmgren, Suzanne Fredborg, Ingrid Borgström, Lars Ivar Ericson, Hans-Olof Andrén, Emma Hedlundh, Bertil Olsson, Rune Wallmyr och Eric Muhl.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Ronny Hansson, Roine Olsson, Christina Blomqvist, Sven Kerst, Inger Lif, Lennart Kjellin, Mattias Rosenqvist, Niklas Grahn, Maria Falk, Mikael Wendt, Emma Thorén, Stefan Aro och Bertil Murray.

Biskop Esbjörn Hagberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2011:10y

Undantag från villkor för prästvigning

Läronämndens yttrande över motionerna 2011:45

Läronämnden har yttrat sig entydigt i frågan vid ett flertal tillfällen (Ln 1989:8, 1997:3, 2001:4y, 2002:7y och 2003:5y). Endast den uppfattning som bejakar giltigheten i såväl kvinnors som mäns vigning och sakramentsförvaltning är förenlig med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Uppsala den 24 augusti 2011

På Läronämndens vägnar

Anders Wejryd, ordförande

Anne-Louise Eriksson, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Anders Wejryd, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Erik Aurelius, biskop Hans-Erik Nordin, biskop Thomas Söderberg, biskop Jan-Olof Johansson, biskop Antje Jackelén, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Tuulikki Koivunen Bylund, biskop Hans Stiglund, biskop Sven-Bernhard Fast, biskop Eva Brunne, Thomas Ekstrand, Eva Hamberg, Anna Karin Hammar, Margarethe Isberg, Karin Johannesson, Fredrik Lindström, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.